

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку фінансового розвитку України до 2025. Звіт про реалізацію за 2021 р. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku-7686>.

2. Звіт з реалізації Стратегії розвитку фінансового сектору України до 2025 року за 2021 рік. НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/zvit-z-realizatsiyi-strategiyi-rozvitku-finansovogo-sektoru-ukrayini-do2025-roku-za-2021-rik>.

КЛАСТЕРИ ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПРИСКОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

П. Т. БУБЕНКО, доктор економічних наук, професор
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України

Кластерна форма організації господарської діяльності при безумовному дотриманні усіх необхідних атрибутів створення та функціонування сучасних кластерних мереж, здатна принципово змінити сутність і зміст регіональної інноваційної політики. Саме тому зусилля територіальних владних структур повинні бути спрямовані не на підтримку окремих підприємств і галузей, а на створення та дієву підтримку інституціональних умов для розвитку взаємовідносин між усіма учасниками кластерних утворень.

Детальне ознайомлення з проблематикою зазначеного напрямку діяльності дозволяє автору сформулювати актуальну проблему - реалізація ефективної кластерної політики та запуск процесів кластеризації на інноваційній основі вимагає відповідного організаційного проектування та дієвої регіональної підтримки.

Дослідженню важливих проблем, пов'язаних з інноваційним розвитком регіональної економіки, пошуку ефективних форм його територіальної організації, формування мережових зон інноваційного зростання окремих територій (регіонів) присвячені наукові праці таких вчених як А. Льош, А. Маршалл, М. Портер, П. Кругман, М. Войнаренко, М. Кизим та інших.

Разом з тим, як наука, так і господарська практика не стоять на місці, тому багато теоретико-практичних уявлень минулого потребують свого трактування до вимог сьогодення, і з огляду на це – метою є дослідження особливостей процесів кластеризації у взаємозв'язку з територіальним інноваційним розвитком.

Як підтверджує світова теорія і практика, кластерний підхід стає сьогодні не лише засобом досягнення цілей економічної політики (структурні зміни, підвищення конкурентоспроможності, посилення інноваційної спрямованості тощо), але й дієвим інструментом територіального розвитку, індикаторами якого є виступають збільшення рівня зайнятості, заробітної плати, підвищення стійкості й конкурентоздатності регіонального виробництва [1-4].

Кластерна модель розвитку, тим більше в умовах війни, має стати панівною в Україні, забезпечуючи важливий перехід від галузевої моделі функціонування

економічної системи, до міжгалузевого, мультиплікативного її розвитку. Така модель, з початковим акцентом на «витягування» із сировинної складової максимальної доданої вартості, у короткий час має трансформуватися на сітьові науково-технологічні платформи, що дозволить поєднати зростаючий попит реального сектору економіки на інноваційні пропозиції й трудові ресурси системи науки та освіти. Оскільки країна, витрачаючи величезні ресурси на підтримку науки та освіти, й надалі не відчуває зворотньої віддачі, практично субсидуючи експорт знань та робочої сили за кордон.

Узагальнення різних практик дозволяє пропонувати таку концептуальну організаційну модель формування територіальних інноваційних кластерів.

1. В процесі реалізації проекту розбудови регіональної кластерної мережі, потрібно розв'язати низку завдань організаційного спрямування: створити на базі регіональних наукових чи інноваційних центрів, регіональних центрів трансферу технологій - сучасну інфраструктуру регіонального кластеротворення.

2. Формування регіональної інноваційної системи (РІС), як інституційного середовища для створення і розгортання кластерної мережі, - повинне здійснюватися на декількох рівнях, кожний з яких являє собою окремий проект цілісної кластерної системи.

Перший рівень – формування організаційної структури зі створення РІС. Виявлення зацікавлених інститутів і організацій, формування керуючого осередка. Це є найбільш складним завданням. Відсутність рішення на цьому рівні значно ускладнить реалізацію проектів на наступних рівнях.

Другий рівень – формування стратегії розвитку економіки регіону, формування кластерної мережі, нових інноваційних виробництв. Зазначене передбачає всебічний аналіз науково-технічного, освітнього, організаційного потенціалу для виділення науково-технологічних напрямків розвитку відповідної території.

У випадку, коли бізнес говорить про те, що хоче бачити стратегію розвитку регіону у середньо-строковій перспективі, щоб вкласти кошти в прикладні дослідження, та інноваційне виробництво, йдеться саме про цей рівень. Тут регіональні управлінські структури відіграють вирішальну роль, бо саме владні інституції уособлюють регіональну політику, яка впливає на інноваційні процеси. Ці процеси багато у чому залежать від таких факторів, як режим сприятливого функціонування підприємницького середовища, ступінь орієнтації фундаментальних та прикладних наукових досліджень на ринок, система мотивації науково-дослідної діяльності, виховання інноваційно-мислячої вищої й професійної освіти.

У формуванні та функціонуванні регіональної кластерної мережі визначальну роль має відігравати так званий фасилітатор, який забезпечує мережеву комунікацію, координує процес взаємодії його учасників, сприяє залученню нових, ефективного співробітництва та партнерству. У якості фасилітатора може виступати або знана й авторитетна регіональна наукова установа, або місцеві органи влади (на початкових стадіях кластерного розвитку).

Коли мова йде про формування інноваційних кластерів - на роль фасилітатора найкраще підходять Регіональні наукові центри НАН і МОН України, як своєрідні осередки регіонального інноваційного розвитку. Саме вони мають стати базовим елементом активізації як інноваційного розвитку, так і провайдерами сучасної практики кластеризації. Вони мають збирати інформаційно-аналітичні дані про передові технології й ринки, оцінювати ефективність і затребуваність розробок, організувати обмін думками всіх зацікавлених учасників і забезпечувати синергетичний успіх кожного інноваційного проекту. Це свого роду центр стратегічного розвитку, що дає експертну оцінку й визначає наступні напрямки кластерного розвитку та взаємодії.

Успішна кластеризація економічного простору регіонів країни неможлива без наявності механізмів фінансового забезпечення цього процесу. Під механізмом фінансування розуміється не стільки пошук його джерел, скільки виявлення та впровадження ефективних алгоритмів організації.

Шлях до побудови складної, динамічної, нелінійної регіональної інноваційної системи, як і до реалізації ефективної політики кластеризації, які й пропонуються для стимулювання енергії економічного зростання, – складний і довгий, але на нього конче потрібно ставати. Власне, пошук наукових відповідей, яким чином скоріше пройти цей шлях – і є перспективами подальших наукових розвідок.

Список використаних джерел:

1. А. Льош. Просторова організація господарства. М.: Наука, 2007. – 664 с.
2. Porter M. Clusters and the New Economics of Competition / Porter M. //World Economy. – 1998. –Vol. 76. – November–December. – P. 293–317.
3. Krugman P.R. The Spatial Economy: Cities, Regions and International Trade, 1999.
4. Войнаренко М. . Кластери в економіці України : кол. монографія / за наук. ред. д. е. н., проф. М. П. Войнаренка. – Хмельницький: ХНУ, ФОП Мельник А.А., 2014. – 1085 с.
5. Кизим М. О. Промислова політика та кластеризація економіки України: монографія / Кизим М. О. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2011. - 304 с.

MANAGEMENT OF THE EFFICIENCY OF THE ORGANIZATION'S EMPLOYEES

MA ZONGYAO, graduate of higher education master's degree
N. STOYANETS, Doctor of Economics, Professor
Sumy National Agrarian University

In a fiercely competitive business environment, organizations need to operate efficiently to maintain a competitive advantage. Employee efficiency is one of the key factors for organizational success. This paper will explore some management methods